

Ändringar i carcinogen- och mutagendirektivet

Arbetsmarknadsdepartementet

2017-02-02

Dokumentbeteckning

COM(2017) 11

Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council amending Directive 2004/37/EC on the protection of workers from the risks related to exposure to carcinogens or mutagens at work

COM(2017) 11 ANNEX 1

Annex to the proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council amending Directive 2004/37/EC on the protection of workers from the risks related to exposure to carcinogens or mutagens at work

SWD(2017)7

Commission staff working document impact assessment accompanying the document proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council amending Directive 2004/37/EC on the protection of workers from the risks related to exposure to carcinogens or mutagens at work

SWD(2017) 8

Commission staff working document executive summary of the supplementary impact assessment Accompanying the document Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council amending Directive 2004/37/EC on the protection of workers from the risks related to exposure to carcinogens or mutagens at work.

2015/16:FPM97 Ändringar i carcinogen- och mutagendirektivet

Sammanfattning

Kommissionen föreslår att sju kemiska ämnen läggs till i direktivet och får gränsvärden för exponering och/eller en hudmärkning. Dessutom föreslås ett av direktivets redan listade ämne få en hudmärkning. De föreslagna gränsvärdena och hudmärkningarna är acceptabla för regeringen.

1.1 Ärendets bakgrund

Cancer är den främsta orsaken till arbetsrelaterade dödsfall i EU. Uppskattningar av den nuvarande och framtida bördan av yrkessjukdomar visar att arbetsrelaterad cancer är och förblir ett problem till följd av att arbetstagare exponeras för carcinogener. Årligen beror 53 procent av de arbetsrelaterade dödsfallen i EU på cancer. Syftet med ändringarna i carcinogen- och mutagendirektivet är att förbättra arbetsmiljön genom att minska exponeringen för carcinogena kemiska agenser i arbetet, förbättra EU-lagstiftningens ändamålsenlighet på området, samt skapa större klarhet och rättvisare konkurrensvillkor för ekonomiska aktörer.

En första revidering av carcinogen- och mutagendirektivet (se faktapromemoria 2015/16:FPM79) har antagits som en allmän inriktning i rådet den 13 oktober 2016 och behandlas för närvarande av Europaparlamentet. Triologer kommer äga rum under våren 2017. Den 10 januari 2017 presenterade kommissionen denna andra revidering av carcinogen- och mutagendirektivet tillsammans med kommissionens meddelande COM(2017) 12 om en modernisering av EU:s lagstiftning och politik på arbetsmiljöområdet (se faktapromemoria 2016/17:FPMxx). I meddelandet aviseras en tredje revidering av carcinogen- och mutagendirektivet till början av 2018.

1.2 Förslagets innehåll

Förslaget är den andra revideringen av direktivet av tre planerade. Enligt kommissionens konsekvensbedömning kommer den sammanlagda revideringen av direktivet leda till att cirka 100 000 liv på så sätt räddas fram till 2069.

Förslaget går ut på att sju kemiska ämnen läggs till i direktivet och får gränsvärden för exponering och/eller en hudmärkning. Ett av ämnena föreslås läggas till i förteckningen över ämnen, preraprat och processer som antingen är carcinogener eller processer som genererar carcinogena ämnen (bilaga I). Att ämnen i direktivet hudmärks är ett nytt förslag från kommissionen och innebär att det läggs till information om de ämnen som lätt tas upp genom huden.

Förslaget kan delas in i tre olika ändringsförslag:

1. Nya gränsvärden för exponering införs i direktivets bilaga III.
2. Arbete som innebär exponering för gammal använd mineralolja som utnyttjas som smörjolja i motorer inkluderas i bilaga I till direktivet.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Gränsvärdena i carcinogen- och mutagendirektivet framgår av Arbetsmiljöverkets föreskrift om hygieniska gränsvärden (AFS 2015:7).

För ämnena Trikloretalen och 1-kloro-2,3-Epoxypropan (Epiklorhydrin) har Sverige samma gränsvärde som förslaget. Bägge ämnena föreslås få en hudmärkning vilket inte innebär något problem i Sverige. Epiklorhydrin är redan hudmärkt i svenska bestämmelser.

När det gäller 4,4'-Metylendianilin och 1,2-Dibrometan finns krav på tillstånd för att använda dessa ämnen i Sverige (enligt föreskrifterna om kemiska arbetsmiljörisker, AFS 2011:19, ändrat och omtryckt i 2014:43). Om ändringarna i direktivet antas kommer det leda till att Sverige behöver införa gränsvärden för dessa ämnen och ta bort kravet på tillstånd. 1,2-Dibrometan används inte längre i Sverige. Både 4,4'-Metylendianilin och 1,2-Dibrometan föreslås få en hudmärkning vilket inte innebär några problem i Sverige.

För 1,2-Dikloretan finns redan lägre gränsvärden i svenska bestämmelser än i kommissionens förslag. Det svenska gränsvärdet kan behålla samma nivå eftersom carcinogen- och mutagendirektivet är ett minimidirektiv. 1,2-Dikloretan föreslås få en hudmärkning i direktivet och är redan hudmärkt i svenska bestämmelser.

Kommissionen föreslår hudmärkning för gammal använd mineralolja som utnyttjats som smörjolja i motorer och för PAH-blandningar som innehåller Benzo(a)pyren. Inga gränsvärden är föreslagna för dessa två ämnesgrupper. Benzo(a)pyren är redan hudmärkt i svenska bestämmelser. Vad gäller gammal mineralolja som utnyttjas som smörjolja i motorer kommer Sverige behöva införa en hudmärkning vilket inte innebär några problem i Sverige.

Kommissionens förslag innebär även att gammal använd mineralolja som utnyttjats som smörjolja i motorer ska införas i bilaga I i direktivet. Bilaga I är en förteckning över ämnen, preparat och processer som antingen är carcinogener eller processer som genererar carcinogena ämnen. Införandet av mineraloljan i bilaga I är för att uppmärksamma användare om att det bildas carcinogena ämnen när dessa oljor används som smörjolja i motorer. Sverige ser inget problem med att införa dessa i bilaga I.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Direktivet medför inte några budgetära konsekvenser för svensk del. Förslaget påverkar inte EU:s budget.

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen stödjer framtagandet av nya gränsvärden. Det är av stor betydelse både för arbetstagarnas hälsa och för rättvis konkurrens att EU-lagstiftningen uppdateras i enlighet med den vetenskapliga utvecklingen på området.

Regeringen kan i all huvudsak stödja de föreslagna gränsvärdena och de föreslagna hudmärkningarna.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Medlemsstaternas ståndpunkter är inte kända.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Europaparlamentets ståndpunkter är inte kända.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Förslaget har skickats ut för synpunkter till arbetsmarknadens parter och närmast berörda myndigheter.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Artikel 153.2 i EUF-fördraget. Rådet beslutar med kvalificerad majoritet och Europaparlamentet är medbeslutande.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Enligt kommissionen kan minimikraven för skydd av arbetstagares hälsa mot riskerna från exponering för dessa carcinogener inte garanteras för alla EU-arbetstagare i alla medlemsstater genom åtgärder som enbart medlemsstaterna vidtar. Åtgärder på EU-nivå för att nå målen i förslaget förefaller därför nödvändiga och i linje med artikel 5.3 i EU-fördraget. Dessutom ger förslaget mer flexibilitet när det gäller anställning över gränserna, eftersom arbetstagarna kan vara säkra på att minimikrav och minimiskyddsnivåer gäller för deras hälsa i samtliga medlemsstater. Målen för förslaget kan endast uppnås genom unionens åtgärder eftersom detta förslag ändrar en del av gällande EU-lagstiftning och kan således inte göras av medlemsstaterna själva.

Vidare framhåller kommissionen att förslaget är förenligt med proportionalitetsprincipen genom att medlemsstaterna i enlighet med artikel 153.4 i EUF-fördraget kan bibehålla eller införa bättre normer för arbetstagarna och ta hänsyn till särskilda omständigheter i sitt land. När det gäller de gränsvärden som föreslås så har hänsyn tagits till vad som är genomförbart ur ett socioekonomiskt perspektiv.

Regeringen har ingen invändning mot kommissionens bedömningar. Regeringen bedömer att förslaget står i överensstämmelse med subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Första behandling i rådsarbetsgruppen för sociala frågor planeras äga rum den 3 februari. Förslaget är en prioriterad fråga för det maltesiska ordförandeskapet som önskar en snabb förhandlings- och beslutsprocess. Ordförandeskapets ambition är att rådet i juni kan anta en allmän inriktning.

4.2 Fackuttryck/termer